

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 10 v. — Po pošti se list ne pošilja.

Zakaj zahtevajo Nemci naše slovenske pokrajine?

Znano je, kako Nemci na vse mogoče načine zagovarjajo po svojih listih pa tudi po shodnih zahtevah po slovenskem ozemlju. Po njihovih skromnih željah bi naj tvorilo mejo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo Pohorje, tako, da bi mesti Maribor in Ptuj še spadali v Nemško Avstrijo. S čim zagovarjajo Nemci te svoje zahteve? Ali mogoče z „dejstvom“, da so te pokrajine naseljene od nemških prebivalcev? Ne, nikakor ne! To moramo priznati, da tako daleč se še niso spozabili, da priznavajo celó, da prebivajo v teh pokrajinah večinoma sami Slovenci. Vzroki in nagibi, da se Nemci tako pulijo za te kraje, so čisto drugi.

V roke smo dobili zanimiv letak v katerem Nemci odkrito in črno na belem v šest najstih točkah razlagajo vsemu svetu, zakaj da morajo te pokrajine dobiti. Ni prostora, da bi seznanili naše čitatelje z vsemi temi nezmotljivimi resnicami, a nekaj točk, ki so prav posebno imenitne, moramo objaviti. Zakaj torej zahtevajo Nemci te pokrajine?

Zato (dobesedno) „Weil wir als Verbindung Kärntens, Steiermarks und Ungarns die transversale Bahnlinie im Süden längs der Drau unbedingt brauchen.“

Weil wir die Wasserkräfte der Drau für unsere Industrie wegen unserer Kohlenarmut unbedingt brauchen. Nur so können unsere Arbeiter Beschäftigung und Brot finden.

Weil das Draugebiet mit seinem Überschuss an Getreide, Kartoffeln, Vieh und Schweinen, Geflügel und Eiern zur Ernährung unseres unproduktiven Berglandes und der Landeshauptstadt Graz unbedingt notwendig ist“.

Torej zato rabijo in zahtevajo Nemci te pokrajine, da jim ne bo treba stradati in gledati, kako se bo nam Slovencem dobro godilo. Ne sklicujejo se na pravico, na kakšna zgodo

vinska dejstva ali kaj sličnega, temveč edino, ker nujno „rabijo“ te kraje. Kako imenitna logika je to, kaj ne? Mi Slovenci nimamo kave, riža itd; zakaj li ne zahtevamo, da nam mora dati Amerika pol svojih kolonij, da bomo lahko pili kavo in jedli riž!?

V letaku, o katerem še mogoče spregovorimo kaj več v „Slov. Gospodarju“, pravijo nadalje, da mi Slovenci te pokrajine prav lahko pogrešamo. Železnice ob Dravi n. pr. ne rabimo, ker imamo itak drugo zvezo Jesenice—Ljubljana—Zidamost—Zagreb. Tudi vodnih sil imamo več kot dovolj ob Dravi od Ormoža naprej, ob Savi, ob kranjskih, bosanskih in srbskih rekah; živil pa imamo naravnost preveč, tako da vendar lahko rodovitno Dravsko polje prepustimo Nemcem, da bodo imeli vsaj nekaj živeža.

Tako zahtevajo in prosijo Nemci v tem letaku, ki nam podaje lepo sliko njihove siromaščine. Toda, ker stojimo na stališču Wilsonovega programa in ker mi ne zahtevamo nič tujega, zato morajo in bodo tudi čisto gotovo te pokrajine spadale pod Jugoslavijo. In naj si Nemci delajo še tako lepe upe, meja med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo bo v najslabšem slučaju šla tam, koder teče sedajna demarkacijska črta. Ptuj in Maribor pa je in ostane slovenski!

Ureditev šolstva v mariborskem okraju.

Višji šolski svet v Ljubljani je odredil naslednje izpremembe šolstva v mariborskem okraju:

1. Zasebna nemška ljudska šola v Ceršaku se razpusti; otroci se naj vpišejo v pristojni ljudski šoli (te sta Št. Ilj v Sl. gor. in Sladkivrh.

2. Nemška trirazrednica v Št. Ilju v Slov. gor. se razpusti. Učenci te šole se vpišejo v pristojne ljudske šole pred vsem v slovensko petrazrednico v Št. Ilju. Za otroke pristne nemške narodnosti se priklopi šentiljski petrazrednici nemška vzporednica.

3. Nemška petrazrednica z eno vzporednico v Krčevini-Leitersbergu se razpusti. Iz

nemške petrazrednice in slovenske štirirazrednice se ustanovi po predlogu krajnega šolskega sveta mešana slovenska šestrazrednica, kamor se všolajo vsi slovenski otroci. Za otroke pristne nemške narodnosti se priklopita slovenski šestrazrednici 2 mešani nemški vzporednici.

4. Nemška dvorazrednica v **Pekrah** se razpusti. Otroci se prepisejo v pristojno ljudsko šolo v Limbušu. Trirazrednica v Limbušu se razširi začasno v štirirazrednico.

5. Nemška deška in nemška dekliska štirirazrednica v **Pobrežju** ostaneta, a se poslovenita.

6. Nemška petrazrednica v **Radvanju** se preuredi v slovensko petrazrednico.

7. Nemška dvorazrednica v **Razvanju** se posloveni toda izgubi vzporednico.

8. Nemška trirazrednica v **Sladkem vrhu** se izpremeni v slovensko trirazrednico, za nemške otroke se priklopi šoli nemška vzporednica.

9. Obe nemški petrazrednici v **Studencih** se preuredita v slovenski šoli; za nemške otroke se priklopita deški petrazrednici za prehodno dobo dve mešani nemški vzporednici.

10. Nemška trirazrednica v **Teznu** se posloveni.

11. Poslovenijo se dozdej dvojezične ljudske šole v **Zgornji Kungoti**, **Svečini**, v **Sv. Jurju ob Pesnici**, pri **Sv. Lovrencu**, v **Hočah**, v **Kamnici**, v **Selnici ob Dravi**, v **Ribnici** in v **Breznu**.

Razne novice.

Mariborski Orel. Telovadba za odrasle bo danes četrtek ob pol 8 uri v gimnazijski telovadnici. — Odbor.

Častno občanstvo. Občine Smolnik in Lobnica sta imenovala g. dr. Karel Verstovšek a radi njegovih neprecenljivih zaslug za našo svobodno do movino enoglasno svojim častnim občanom.

Nov komandant mariborske vojaške bolnišnice št. 1. je postal mornarični štabni zdravnik gosp. dr. Kobal.

Nov zdravnik v Mariboru. V Mariboru v Stolni ulici št. 1 se je nastanil znani dunajski strokovni zdravnik za notranje bolezni dr. Ivan Matko. Veseli nas, da je ta sloveči zdravnik zapustil Dunaj in se naselil v našem slovenskem Mariboru, kjer ga prisrčno pozdravljamo.

Suplenti na srednjih šolah. Deželna vlada je sklenila, da se vsi suplenti na srednjih šolah, ki imajo popolne izpite, imenujejo začasne učitelje v devetem činovnem razredu.

Izpremembe v osebju. Za pristava državnega policijskega komisariata v Mariboru je imenovan Franc Vidic, poštar ravnateljstva pomožnih uradov bivšega c. kr. namestništva v Gradcu.

Pouk v francoščini. Na željo mnogterih se začne pouk v francoščini in sicer v soboto dne 5. aprila ob 7. uri zvečer. Začetniki in tudi taki, ki že nekaj znajo francoski, se naj snidejo v »klubovi sobi«, v Narodnem domu. Zapisnik je na

razpolago v Cirilovi tiskarni. Pouk stane 10 K mesečno.

Iz katoliške cerkve so izstopili. Število tistih, ki z odpadom na tihem rovarijo proti Jugoslaviji, se množi. Danes zopet priobčujemo imena nekaterih, ki so odpadli po 27. januarju in sicer: Kaloš Olga, uradnica, Deubler ulica 16 v Studencih; Nazeradzky Maks, Delavniška cesta 22 v Studencih; Reschmann Marija, vdova po mizarju, Gottschalk-cesta 6; Gröger Janez, strojevodja in žena Marija, Windenauer cesta 18; Maier Maks, strojevodnik, Lessing-cesta 29; Jahl Franc, popravilec, Franc Jožefa cesta 20; Patzl Lina, Katarina, Greta in Alojz, vsi v Asyl ulici 16. — Oblasti si naj ogledajo te »protestante« malo natančneje!

Sporod koncerta pevske šole za otroke v nedeljo, dne 6. aprila, točno ob 3. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma: 1. Schubert op. 51, klavir četveroročno. 2. Dvoglasne narodne pesmi: a) E. Adamič: Slanica; b) Čolnar; c) Večerna; d) tepežnica. Poje Al. pl. Žolger. 4. Kvartet na lok (štiri točke). 5. Otroški zbor. 6. Otroške pesmi: a) E. Adamič: Jezdec; b) Uspavanka; c) L. Blech: Kukavice. Poje gospa L. Družovičeva. 7. Orkester na lok (štiri točke). Vstopnina: Fotelj 5 K, 1.—6. vrsta 4 K, 7.—12. vrsta 3 K, sedeži na galeriji 2 K, stojšča v dvorani in na galeriji 1 K, dijaki 60 v. Sporod z besedilom samospenov 30 v. Vstopnice se debe v predprodaji v trgovini gosp. V. Weixla na Glavnem trgu, Čisti prebitek je namenjen v nabavo učil in šolskih potrebščin.

Zlatko Balokovič zopet v Mariboru. Naš največji jugoslovanski mojster na gosli, Zlatko Balokovič, nas zopet obišče. To pot se nudi prilika, da tudi naši najširši ljudski sloji spoznajo tega našega največjega umetnika. Zlatko Balokovičev koncert se namreč topot vrši v veliki »srebraie« dvorani Götzove pivovarne torej v prostorih, ki so za tak izreden umetniški vtitek gotovo najbolj primerni. Koncert se vrši v četrtek dne 10. aprila, s sodelovanjem mariborske vojaške godbe. O prireditvi še bomo natančneje pravočasno poročali.

Mariborsko nemško gledališče. Slovenski vojak nam piše: Akoravno je Maribor srce našega slovenskega Štajerja in v krajestvu SHS, vendar smo še mi, kot navdušeni jugoslovanski vojaki prisiljeni, zahajati tuptam radi razvedrila v nemško gledališče, ker do danes še žalibog nimamo slovenskega. Dasiravno je že dolgo tega, odkar je naš Maribor proglašen za last Jugoslavije, vendar še nismo dosegli, kar si tako iz srca želimo, namreč: odstranitev nemškega gledališča! To gledališče je namreč največji vzrok hujskarije in zabavljanja nad našimi vojaki in slovenskim prebivalstvom mesta in okolice sploh — Da to dokažem, hočem omeniti slučaj, katerega sem jaz sam dne 30. marca zvečer doživel. Res ni čuda prav nič, ako se razburja slovensko prebivalstvo, posebno pa mi, slovenski vojaki! Šel sem, kakor drugi tudi jaz s svojim tovarišem malo za kratek čas v nemško gledališče. Govorila sva seveda slovenski. Kar nenkrat prikoraka neka mlada gospodična ter naju

nahruli: »Dahier spricht man deutsch, weil Marburg deutsch ist!« Umolknila sva in nisva ničesar odgovorila. Toda meni se je storilo jako težko; rad bi se bil maščeval, a dotična oseba je zginila kot blisk izpred mojih oči ter jo nisem več videl. Tako ti zagrizeni nemškutarji še vedno nočejo mirovati. In ravno v tem gledališču se dosti hujska proti nam. Vas, slovenske fante pa prosim, ne zabajajte več v to nemško gnezdo. — Pripomba uredništva: Res je neprijetno, da še Slovenci nimamo svojih predstav, toda kolikor nam je znano, se bo to v kratkem zgodilo. Tako dolgo pa, vrli junaki, pa tudi drugo slovensko občinstvo, potrpite in pustite Nemce v njihovem gledališču, ne hodite tja. Če vam je dolg čas in želite razvedrila, sežite raje po dobrih knjigah in časopisih. To vam bo več koristilo, kakor slabe predstave in hujskarije v nemškem gledališču.

Odstavljeno učiteljsko osebje v Mariboru. Iz šolske službe so odpuščeni: 1. Na deški meščanski šoli: Ravnatelj Viktor Philippek, strokovni učitelji Ivan Schmid, Ferdinand Bucher, Friderik Ledinek, Karel Temu in Ivan Wassermann. 2. Na dekliški meščanski šoli I.: Ravnatelj Josip Dorfmeister, učiteljici Izabela Sieberer in Ida Daut. 3. Na dekliški meščanski šoli II.: Ravnatelj Karel Bienenstein, učitelj Franc Hausmann in učiteljica Franciška Sieberer. 4. Na deški ljudski šoli I.: Učitelji Franc Stebich, Franc Fasching, Franc Russ, Ivan Brandl in Roman Köle. 5. Na deški ljudski šoli II.: Nadučitelj Josip Kreinz in učitelj Roman Schuster. 6. Na deški ljudski šoli III.: Nadučitelj Viktor Schetina in učitelja Emanuel Vadnon in Ivan Untersinger. 7. Na deški ljudski šoli IV.: Nadučitelj Karel Gaischek, učitelja Fr. Müller in Rihard Klotzinger. 8. Na dekliški ljudski šoli I.: Učiteljice Marija Wenedikter, Augusta Rihar, Alojzija Sartory, Julija Köle, Franciska Schett in učit. ročnih del Marija Fleischer. 9. Na dekliški ljudski šoli II.: Nadučiteljica Alojzija Peball, učiteljica Ivana Vadnon, Marija Grimm in Marija Sock. 10. Na dekliški ljudski šoli III.: Učiteljice Marija Klementsčitsch, Elsa Reiding, Marija Leidl, Vera Verderber in G. Frank. 11. Na vadnici bivšega deželnega učiteljišča: Ida Philippek, Marija Fontana, Emilija Morwitzer in Marija Schneider.

Slovensko Krščanska Socialna Zveza v Mariboru priredi v nedeljo dne 6. aprila ob 5. uri popoldne predavanje v dvorani Katoliškega delavskega društva v Flösserjevi ulici števil. 4. Predaval bo predsednik Katoliškega delavskega društva prof. Bogovič o »Nova družba in organizacije«. Pridite v obilnem številu!

Člane Jugoslovanske strokovne zveze v Mariboru in bližnji okolici vabimo, da se javijo v nedeljo dne 6. aprila v dvorani Katoliškega delavskega društva v Mariboru v Flösserjevi ulici števil. 4 ob delavnikih pa popoldne v uredništvu Slovenskega Gospodarja in Straže. Javijo se naj vsi tisti, ki so bili pred izbruhom vojne člani Jugoslovanske strokovne zveze v Mariboru.

Maribor. Mestni magistrat razglasa: V petek, dne 4. aprila 1919 se vrši v telovadnici deške šole IV na vezbališču, ob polu 3. uri popoldne glavno cepljenje. V nedeljo, dne 6. aprila 1919 dopoldne ob 10. uri se izdajajo istotam spričevala o cepljenju, osebam, ki so že cepljene. Popoldne ob polu 3. uri se nadaljuje z glavnim cepljenjem.

Krompir po 1 K za kg se prodaja za krošno okrožje 1, 2, 3, 13 v prodajalni na Mestnem trgu, 4, 5 pri Aleksandru Mydlil, Lutherjeva ulica 9, 8, 11, 18 pri Adolfu Weigert, Tegetthofova cesta 13, 12 pri Vidu Murko, Meljska cesta 22, 6 in 19 pri Antonu Mikaevic, Tegetthofova cesta 35, 14 pri Eleonori Zentner, Vrtna ulica 8, 9, 20, 21 pri Jožefu Opelka, Koroška cesta 41, 7, 15, 16, 17 pri Mariji Frühaufl, Franc Jožefova cesta 8. Krompir se prodaja na družinske nakupovalne pole v poljubnih množinah.

»Maribor nemški«, tako so včeraj Nemci govorili po mestu in kot dokaz te nepobitne resnice nosili po žepih in kazali drug drugemu ljubljansko »Jugoslavijo«, kjer so iztaknili neko brzozavko iz Zagreba, češ Maribor in Celovec sta za Slovenijo izgubljeni. No, mi si radi te čudne »brzozavke« nismo belili las, kajti takoj smo opazili da je dotična številka »Jugoslavije« datirana z dne 1. aprila. Res ni bila to dobra šala, a Nemci so le bili »potegnjeni«. Danes jim je menda že jasno, kako grdo so nasedli »p vemu aprilu«. Maribor pa seveda ostane slovenski!

Priporočila vredna gostilna. Gostilničarka »Zur Burg« na mariborskem Grajskem trgu je zelo bojevita Nemka. Gostom, zlasti vojakom, ki obilo zahajajo v njeno gostilno, zatuje odločno, da bo Maribor še nemški ter da je velika budalost, ako se še slovenski vojaki bojujejo nadalje in ne odložijo orodja. Merodajne oblasti opozarjamo na to srborito Nemko!

† Župnik Vid Janžekovič. Danes predpoldne je umrl v mariborski bolnišnici župnik iz Svečine č. g. Vid Janžekovič. Svetila mu večna luč!

Mariborski Slovenci francoski misiji. Ponedeljek zvečer so priredili mariborski Slovenci na čast francoski misiji pod vodstvom generalštabnega majorja dr. med. Reverdy pozdravni večer, katerega se je udeležilo okrog 60 oseb med drugimi tudi general Maister, škof dr. Napotnik, okrajni glavar dr. Lajnsič, komisar dr. Pfeiler ter več drugih zastopnikov civilnih in vojaških oblasti. Visokega gosta je v imenu mariborskih Slovencev pozdravil v francoskem jeziku odvetnik dr. Rapoc. Major dr. Reverdy se je iskreno zahvalil za prireditve ter povdarjal, da so Slovenci globoko izobražen narod, katerega Francozi občudujejo. Pozdravni večer je prav dobro uspel ter zapustil pri vseh udeležencih najboljši utis. — Zastopniku našega prijateljskega naroda, pozdravljamo tudi mi iskreno v slovenskem Mariboru ter želimo, da bi mu dnevi njegovega bivanja med nami Slovenci v najlepšem spominu.

Mesečno sobo s prehrano išče stalen gospodar s 1. majnikom Pismene ponudbe z navedbo cene na upravo lista,

Podružnica Ljubljanske Kreditne Banke

✓ MARIBORU.

Delniška glavnica K 15,000.000.

Rezervni fond nad K 4,000.000.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Posreduje nakup in prodajo vrednostnih papirjev in izvršuje borzna naročila najtočneje. — Daje

predjme na vrednostne papirje in blago. Eskontuje in vnovčuje menice. — Dovoljuje kredite v vseh oblikah — Poslovno mesto razredne loterije.

350

Malinov liker približno 50 litrov se ceno proda. Blag. vprašanja pod „Destilat“, glavna pošta, Maribor.

Krojaški stroj po niski ceni se proda. Meljska cesta 59/II. nad. Maribor. 642

Dnevno se dobi 100—200 kg dobre svinjake masti in poštah paketi pošilja takoj po povzetju. Pismene naročbe na P. Parac, Šilerjeva ul. 6, Maribor. 644

Na prodaj 2 para dobro ohranjenih škornj za častnike in mnogo moških, ženskih kakor tudi otročje čevlje razmerne št. vilke pri Franjo Salkovič, Koroška ulica 12, Maribor. 649

Ponošene obleke in čevlji se zamenjajo za živila v Tegetthofovi ulici 57/I. Maribor. 648

Kontoristinja, katera je perfektno izveščana v slovenski ev. tudi v hrvaški stenografiji in strojepisju se išče takoj za tukajšnje trgovino. Ponudbe pod „Trgovska hiša“ na upravo lista. 648

Novo žimnate blazine, tridelne za dve postelji so po ceni na prodaj, kje pove uprava. 645

Lepa svilnata obleka roza-barve, obleka za deklico, zelen zastor iz ovčje volne, nove srajce, spodnje hlače, zelena obleka, bela obleka, črna svilnata bluz., bele bluze predpasnike, rokavice, moderce, nogavice, nogavice za otroke, rute, zglavnik, omara za obleko, velika banja, majhen železen štedilnik, posoda, vreče, lenec, za meslo, deska za likanje in za sekanje mesa, sobni kloset, steklenice, cvetlična miza, lonci za cvetlice, zavoji, štelske, odda za živila in denar gospod Schmidt, Koroška cesta 18/I, za mo dopoldne. 647

Voz srednje velikosti se proda v Kasinogasse 6, Maribor. 641

Enonadstropna hiša v sredini mesta 6 sob, strausko poslopje. 4 sobe, velik vrt se proda. Aicher Mihael, Badg. 18, Maribor. 666

Vinogradske kolje vsaka množina se ooda. Balon, Bankalarjeva ul. 6, pri koroškem kolodvoru, Maribor. 668

Hiša s 7 in pol oralom posestva se da v najem ali proda. Več pove žandarmerija v Leitersbergu, Maribor. 663

Išče se v najem manjša **vinska klet**

v bližini južnega kolodvora. Ponudbe sprejema Ant. Puklavac, Maribor, Vinarska šola. 669

Kolje za vinograde se prodaja dokler jih bo v zalogi v Meljski cesti 87, Maribor. 661

Učenec za mlin se sprejme takoj v parnem mlinu v Kaniži pri Pevnici. 665

Plemenska svlnja se proda Damgasse 82, Fobrez, Maribor. 663

VINO se na kupi, vzore in ceno naj se vpošlje računski pisarni Mariborske vojaške bolnice števil. 1. 660

Šest novih popolnih oknjakov (Kastenstöße) se proda. 80 cm široki, 130 cm visoki; vsak s četrt, se na snotrāj odpirajošim okvirjem, z železnimi križi, sunaj lesenimi polkami, vse z najlepšimi okovami in mesingastimi vrvhi opremljeno. Okvirji so enkrat z oljeato barvo pobarvani in polobšeni. Cena za kemađ 470 K. Vpraša se pri zidarškem mojstru Alojziju Peklar, Krčevina pri Mariboru št. 152. 667

Pridno dekle za pahišno ce'ó in k otrokom se takoj sprejme v dobri hiši pri g. M. Krantsdorfer, Maribor, Bankalarigasse 4. 664

Dobro ohranjen šivalni stroj, dolga miza in štedilnik se proda. Mozartovi ul. 42/I, Maribor. 648

Slikarski učenec se sprejme pri g. Kolar, Maribor, Hilariusgasse št. 1. 688

Dr. Ivan Matko

strokovni zdravnik za notranje bolezni

v Mariboru, Stolna ulica št. 1, ordinira od pol 3. do pol 4. ure popoldne. 672

Posestvo v bližini CELJA

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, kozolca, obsejenih njiv, nekaj gozda itd. se s premičninami event. tudi s živino po ceni proda. Pojasnila daje: R. P. v Celju, Glavni trg 4, I. nadstr. 671

Najlepši kinč za verande, balkone, za okna so brezdvomno moji svetovnoznani gorski viseči nagejoci. Razpošiljanje na vse strani. —

Cenik brezplačno. **Roman Brezočnik.**

Razpošiljalnica gorskih visečih nageljnov, Maribor.

Gabriel Hakelgasse 3. 640

Pohištvo,

spalne sobe, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spaln in dekoracijeki divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem sloga od proste do najfina. izvržitve po jako niskih cenah.

pri tvrdki za pohištvo, **KAREL PREIS,**

Maribor, Stolni trg 4. 660

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!